

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1:a årg.

Den 11 Februari 1900

N:r 20

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Landshöfdingen frih. Gustaf Lagerbring* (med 1 porträtt). *Knut Michaelson* (med 1 porträtt). *Barnet*. En smekmånadshistoria. *Parisutställningens stora nummer* (med 3 illustrationer). *Bilder från Carl Johansutställningen* (med 5 illustrationer). *Jödde i Göljaryd* (med 1 illustration). *Kall-Femlene å bevärningen*. (En historia af Jödde.) *Är "lifseltixiret" uppfunnet?* (med 1 porträtt). *Guldtörstens offer* (Följetong, med 1 illustration, forts.) *En sekelgunna* (med 1 porträtt). *Veckans porträttgalleri* (med 6 porträtt). *Våra nyvalda riksdagsmän, Första kammaren* (med 6 porträtt).

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1900.

Foto. Steen-Müller, Gbg.

Landshöfdingen Frih. Gustaf Lagerbring.

LANDSHÖFDINGEN FRIH. GUSTAF LAGERBRING.

Bland de vid årets riksdag nyvalda medlemmarne af Första kammaren intager landshöfdingen i Göteborgs och Bohus län friherre Gustaf Lagerbring ett bemärkt rum. Med kännedom om frih. Lagerbrings verksamhetsifver och praktiska duglighet torde man kunna förespå, att herr landshöfdingens inlägg i de frågor, som komma att handläggas i vårt parlament, skola präglas af lika mycken kraft som varmt uppsåt att gagna fosterlandet och särskildt den landsända, för hvilkens väl han innehar k. m:ts höga förtroende.

När frih. Lagerbring år 1897 blef landshöfding i Göteborgs och Bohus län mottogs utnämningen med synnerlig tillfredsställelse i Göteborg såväl som vid hela vestkusten. Staden var glad därför att den nye höfdingen hade namn om sig att vara en i sällskapslifvet högst angenäm person. Som en dessutom praktiskt förfaren man, hvars närmast föregående verksamhet i egenskap af chef för det stora försäkringsbolaget »Skandia» beredt honom tillfälle att sätta sig in i affärlifvets intressen, hälsades landshöfding Lager-

bring hjärtligt välkommen i den stora handelsstaden vid Göta elf.

Hvad länet angår, stodo då och stå ännu många af befolkningens lifsintressen på spel. I den nye energiske landshöfdingen såg man »honom, som skulle göra't». Man har icke missräknat sig. Frih. Lagerbring har med lif och lust omfattat och kraftigt verkat för lösandet af dessa frågor, främst fiskeri-, hamn- och tomtärendena. Genom flitiga resor i länet har han personligen ställt sig i förbindelse med länets befolkning och själf ledt de möten, där de viktiga spörsmålen diskuterats.

Två år ha varit nog för frih. Lagerbring, att göra sig synnerligen omtyckt och populär inom sin nya verksamhetskrets. Från alla håll förspörjes den lifligaste önskan, att landshöfdingen ännu länge måtte egna länet sina krafter. Denna landsdel har stora och viktiga intressen att tillvarata — intressen som beröra hela landet. Det är äfven af denna orsak vi i dag återgifvit det senaste porträttet af landshöfdingen i rikets andra stad.

KNUT MICHAELSSON.

Bland våra yngre dramatiska författare intager onekligen bruksegaren Knut Michaelsson ett framstående rum. Hans stycken ha också vunnit en framgång, hvilken visar att han träffat publikens smak. Den ofta enkla men väl funna uppräningen, de pikanta interiörerna, den vårdade och träffande dialogen — allt detta i lycklig förening måste ju bereda en vacker succés. Den svenska dramatiska författarejordmänen är därtill så tacksam att odla, sedan den i flere tital år legat sorgligt nere, att man är alltför glad få hälsa hvarje ny god produkt välkommen.

Knut Michaelsson rör sig förnämligast i de högre kretsarne. Så spela t. ex. »Unge greven», den nätta empirepjesen, och »Skandalen i natt», ett modärnt lustspel, uti högadliga familjer. Förf. rör sig här med en naturlig elegans och friskhet, som är af mycket god verkan.

Nu senast har Knut Michaelsson uppträdt som historisk dramatisk författare. Svenska Teatern håller just nu på att inöfva hans historiska skådespel *Drottning Kristina i Rom*, hvilket inom kort kommer att uppföras. Ännu ett nytt stycke af hr Michaelsson, *En skugga*, är under inöfning å samma teater.

Den förstnämnda premiären emoteses naturligtvis med en spänning som är desto förklarligare när man erfar, att vår främste dramatiska artist, hr Hillberg, skall i skådespelet utföra två roller — den ena en af hufvudpersonerna, kardinal Azzolini. Fru Lina Sandell spelar drottning Kristina.

BARNET.

EN SMEKMÅNADSHISTORIA.

Egentligen hade hon velat taga lärarinneexamen. Men när han friade till den vackra sjutton-åringen, kastade hon böckerna och gaf honom ja.

Han hade kunnat vara hennes far, så stor var skillnaden i ålder dem emellan. När hennes väninnor skämtade med henne därom, svarade hon stolt:

»Just det imponerar på mig, och en man måste imponera på mig. De unga spolingarne virar man ju om fingret.»

Hon gjorde en piruett med fingret i luften.

»Det måtte bli ett komiskt hushåll hos er, direkt från skolbänken till husmoderns sysslor!»

»Åh, jag är inte rädd! Den Gud ger ett ämbete ger han också förstånd att sköta det. Med förstånd och behag kan en ung fru reda sig alldeles utmärkt. För resten vet han om, att jag inte kan spinna eller tvinna, tvätta kläder, plocka fjäder», trallade hon efter melodien ur »Martha».

Och så foro de sin väg på en lång, underbar bröllopsresa.

Nu voro de hemma, och nu skulle det nya hushållet börja.

»Åh, hvad jag gläder mig vid tanken på din första middag i morgon», sade han lycklig.

»Gläd dig bara inte för tidigt», skrattade hon, icke utan vissa aningar.

»Får jag kalfstek, en benig och god kalfstek, det är min älsklingsrätt!»

Försiktigtvis hade hon fått med sig en stor kokbok af sin mor.

»Kalfstek — ingenting är lättare än det!» utropade hon i triumferande ton, slog igen boken och försvann i köket för att ge den unga tjänsteanden nödiga instruktioner.

»Aldrig har en stek smakat så godt!» sade han strålande.

»Ja, där ser du, huru enkel kokkonsten är! Men säg mig nu, älskade gubbe, något annat som du tycker mycket om.»

»Ja, jo — riktigt goda potatisbullar.»

»Ack, det har jag ofta —»

»Lagat till?»

»Nej, ätit! Det skola vi ha.»

Hon satte sig i hans knä, drog honom i skägget och hindrade honom i hans arbete, hvilket han förklarade vara mycket viktigt.

Då försvann hon.

Men hennes trallande på glada operettmelodier i rummet intill störde honom oupphörligt.

»Snälla, lilla du, vill du inte gå ut och gå, tills jag blir färdig med mitt arbete.»

»Ensam, utan dig — nej!»

»Men du stör mig. Tag en bok och läs, är du snäll, eller se här äro tidningarne.»

Nu blef det verkligen tyst en stund. Man hörde endast rasslet från tidningarne.

Han fann henne ifrigt läsande, med alla tidningarne strödda omkring i genialisk oordning.

Han, som var så ordentlig med den minsta papperslapp, utbrast förfärad:

»Men hur i all världen läser du tidningar?»

»Ack, förlåt, de ha visst kommit lite i oordning.»

»Lite i oordning, ja, sidorna passa inte alls ihop.»

»Herregud, så farligt! Hjälp mig du hällre att lägga dem i ordning! Jag skall tala om, att jag visst inte är ordentlig. I skolan var det alltid

så brådtom, och så alla läxorna sedan. Det var alltid mamma, som gjorde i ordning —»

»Men nu ber jag, att du ville åtaga dig den saken.»

»Herregud, ja, naturligtvis, men man måste väl först vänja sig.»

Han suckade.

»Hvad var det för en suck?»

»Jag blir först tvungen att uppfostra dig till husmor.»

»Du, en bokmal!» skrattade hon, »som om du begrepe mer af den saken än jag!»

Han blickade bort på henne öfver glasögonen. Hon såg så lycklig ut, emedan han inte kunde bli ond, ehuru han redan erfarit mången missräkning i sitt unga äktenskap.

Hon var verkligen alldeles för ung, alldeles för oförberedd för äktenskapet. Hennes hjärna var full af lösa idéer utan någon reda. Hon skakade det vackra hufvudet, så att det krusiga håret flög rundt. Hon var förtjusande i den klädsamma, lilla »morgonmössan», som han häst såg henne i.

»Jag är ju inte någon mormor», skrattade hon.

»Du är ett barn!»

»Men du älskar mig ändå», sade hon med eftertryck.

»Och du — älskar du mig?»

»Ack, prata — det talar jag inte om.»

Hon gjorde sig fri från honom och sprang rundt det stora matsalsbordet.

Ett förfärligt klirrande, och om hvartannat lågo duk, kaffeservis, kaffe och grädde på den nya matan...

Naturligtvis var det hans skuld, som velat taga fatt i henne!

»Det var då väl, att det inte var bläck, det hade varit värre», sade hon skrattande, i det hon plockade upp härligheten. »Eller vinbärssylt, som alltid lämnar så svåra fläckar!»

Dagen därpå stod han just på väg till skolan och tiden var ytterst knapp, då hon drog honom vid rockuppslaget in i köket. Han måste först smaka på en sås, innan han finge gå.

Han stretade emot.

»Jag har inte en sekund på mig.»

»Jo, jo —»

Krasch, ritsch, ratsch!

Hon hade slitit sönder uppslaget.

Båda betraktade hvarandra i stum förfäran.

»Min enda öfverrock!»

»Tag din kappa — hvarför stretade du också emot så hårdt?»

Nu blef han verkligen ond. Han hade därtill försummat tiden.

»Skamligt, att du kan vara så dum!»

»Dum?»

»Ja, värre än det — jag saknar uttryck för att beteckna ett sådant uppförande.»

Han gick sin väg i hast.

Han hade begått en dårskap, en stor dårskap! Han hade tagit ett barn i stället för en kvinna till hustru. Att uppfostra henne hade han ju funnit så angenämt, men på henne bet ingen uppfostringsmetod. Hon var som ungt, jäsande vin. Men det skulle bli annat af.

Nästa middag stod hans favoriträtt på bordet — potatisbullar, delikata potatisbullar! Han lyste upp.

Hennes första försök att laga sådana hade misslyckats. Det blef potatisgröt.

»De ville inte hålla ihop» — tillstod hon högt.

Men i dag stod hon stolt vid sitt verk.

»Se bara, så sköna de äro! Ja ja, jag har inte sparat på ägg må du tro. Ett helt halft tjog, jag ville också hafva något riktigt godt åt dig».

»Nå?» frågade hon.

»Härda som sten — omöjliga att förtära!»

»Det tycker jag visst inte», sade hon och åt med god aptit.

»Åt inte mer, för Guds skull, sådana där stenar kunna döda en människa».

»Mig smaka de utmärkt!»

Nu tog han bort tallriken.

»I morgon skaffar jag en kokerska, så att vi kunna få ordentlig mat».

»Och jag som haft ett sådant besvär —»

»Ja visst, att göra allt galet. Du är ju bara ett barn —!»

»Var så god och säg inte alltid, att jag är ett barn!» utropade hon och rusade förtörnad upp från stolen. »Jag är snart aderton år, jag är din hustru och intet något barn — det undanber jag mig en gång för alla».

Vreden och den sårade stoltheten klädde henne förtjusande.

Han log. Där såg han spår af äkta kvinnlighet. »Hon blir nog bra», tänkte han — och hon gick gråtande sin väg.

Om en stund gick han in och tröstade henne.

»Det går ju inte an längre».

»Nej, nej, det går inte längre», snyftade hon, och de klara tårarne rullade nedför de mjuka kinderna.

Han kysste bort tårarne, men hon gjorde en afvärande gest.

»Jag visste det förut, men du trodde att lite' hushåll vore väl inte hela världen att lära sig».

Hon svarade endast med en suck. Nu visste hon, hur svårt allting var och hvad man fordrade af en duglig husmor.

»Jag går nu upp på biblioteket, och sedan ställer jag om kokerskan.»

»Ja, gå — gå bara!»

»När du kommer, — då, då —»

Han kysste henne hastigt och gick. Hon måste gråta ut först.

När han kom tillbaka, fann han ett bref på sitt skrifbord. Ett bref från henne, hans fru. »Hvad vill det säga?»

»Älskade!

Jag återvänder till min mor. I ditt hus ställer jag bara till förtret. Du skall nog inte sakna mig, när kokerskan kommer. När jag lärt mig att laga mat och inte är något barn längre, kommer jag tillbaka — kanhända — om du då ännu vill ha mig. Först som en annan skall du återse mig.

Din djupt bedröfvade hustru.»

Han föll ihop af förskräckelse. Hon var borta! Alldeles blek sjönk han ner i skrifbordsstolen. Hur kär han hade henne, trots alla hennes fel, det kände han nu.

Hur tom och ödslig var icke våningen utan henne!

Han saknade hennes leende ansikte hvart han såg. Hennes glada prat och skämt var ett behof för honom. Det flödade som en frisk källa från hennes läppar.

»Ått lefva utan dig är omöjligt!» utropade han högt. Därpå kastade han sig åter ned på stolen, begrof ansiktet i händerna och brast ut i högljudda snyftningar...

Då smög hon fram från den höga skärmen, lade armarne om hans hals och kysste honom.

Han höll henne kvar:

»Du är min sol, min lycka», stammade han.

»Jag ville veta, om jag är outhärlig för dig. Det skulle aldrig falla mig in att resa. Laga mat och dyligt kan jag lära mig lika bra här. Tålmod bara, mycket tålmod måste du ha med mig, min älskade, älskade skatt!»

Violet.

PARIS-UTSTÄLLNINGENS STORA NUMMER.

Hundratals förslag, det ena mera fantastiskt än det andra, hade, som bekant, framlagts till den stora *clou*, som för årets stora exposition i Paris skulle blifva hvad Eiffeltornet var för den senaste. Bland dessa är »Mareoramats» det märkligaste af de få projekt, som blifva verklighet.

»Mareoramats» är en ångbåt på land. Medels ett ofantligt, underjordiskt maskineri sättes det stora fartyget i samma rörelse som ett skepp på hafvet vid jämn sjögång. Röken bolmar upp ur skorstenen, maskinen stönar, flaggorna smälla och vågorna plaska mot fartygets sidor. Den ena gången går ångaren uppför Rhen, nästa gång vaggas vi på Neapels azurblå golf. Eller också kan man fara längs Rivieran, göra en tur på Bosporen och vid »Det gyllene hornet» eller resa från Calais till Dover.

Inne i land rullas panoramat upp för passage-
rarna — de gamla rövvar- och riddarborgarne vid

Rhen, Vesuvius' kägla, Capri och Neapel, Konstantinopels minareter och torn eller de engelska och franska kanalkustpartierna. Det är naturligtvis målningar på tyg som dragas förbi, men teatermålares pänsl har gjort underverk. Allt är framställt så noggrannt efter naturen, att »turisten» kan med Bædeker i handen sitta under suntältet och följa med hvarje parti, som långsamt glider förbi och försvinner. Illusionen blir fullständig. Man är till och med rädd för, att den skall blifva så fullständig, att folk bli — sjösjuka.

Man kan äfven göra andra resor på »Mareoramats». Man far till Neapel för fem francs, men när man vänder om hörnet kommer man till Venedig för ännu lägre betalning. Här har trollrats fram ett helt venetianskt kvarter, vattnet från Seine har ledts in i en mängd kanaler, och ur kanalernas mörka vatten resa sig dogstadens palats. Här är en flygel af Markuskyrkan, och där är dogens

palats. Gondolieren tar några tag med sin åra, och långsamt glider gondolen in under »Suckarnes bro». När det är afton, alla hus äro upplysta, ljusen reflekteras som stjärnor i vattnet och sången ljuder från osynliga balkonger — då skall man känna sig som genom ett trollslag förflyttad till denna sällsamma stad, hvilken ligger vid Adriatiska hafvet som en dröm från medeltiden.

Eller man kanske vill resa till Schweiz? Det är ingenting som hindrar! Snedt midt emot Venedig ligger schweizerlandskapet. Vi äro uppe på Rigi-Kulm. Vackra alpflickor gå vall med bölande kor, från värdshuset hör man glädt jodlande och känner lukten af de enkla rätterna. Vattenfallet störtar med dån ned i klyftan (medels maskineri) och i fjärran ser man getter hoppa, alpjägare och bärgsbestigare vandra mot höjden och bärgstopparne lysa af den eviga snön. Hvarje timme arrangeras en praktfull solnedgång, som kommer bärgens kammar att glöda. Då allt detta är

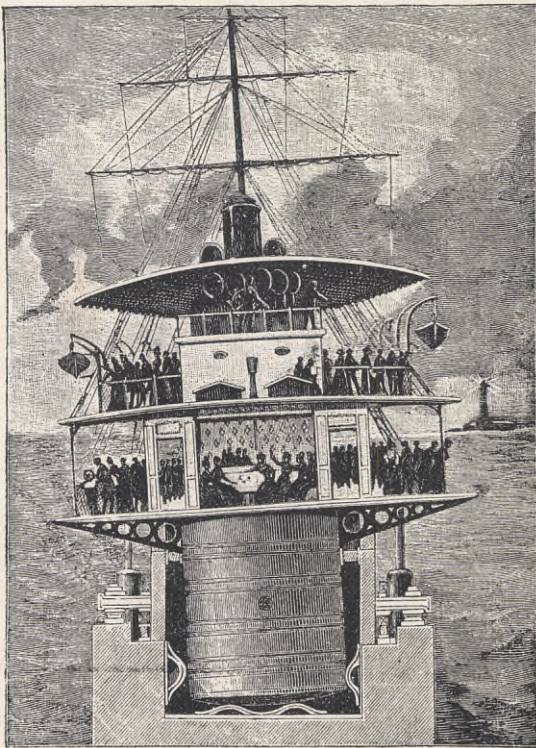

Mareoramat: På däck.

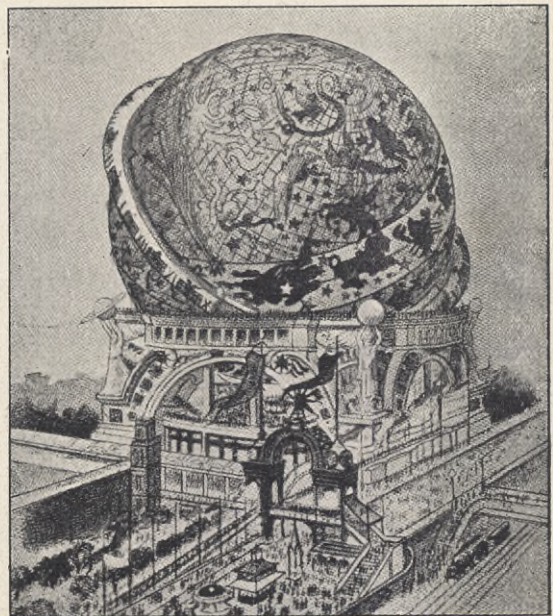
åtskilligt mer än man får se på det riktiga Rigi, kommer man således att — som parisaren säger — »få valuta för sina fyra sous».

Bland andra stora nummer å utställningen märkes äfven den berömda geografen Réclus' stora »himmelska glob». Den största sevärheten i denna väg blir emellertid »Paris år 1400» eller som det officiellt kallas »Det gamla Paris».

Härom en annan gång!

Mareoramat i genomskärning, visande »maskineriet».

Réclus' stora glob.

INTERIÖRER FRÅN CARL JOHANS-UTSTÄLLNINGEN I STOCKHOLM,

Tagna för HVAR 8 DAG af Fotograf Ellquist.

I slutet af förra månaden öppnades i Konstakademien i Stockholm den på initiativ af Svenska slöjdföreningen anordnade »Carl Johans-utställningen» af en mängd dyrbara konst- och konstindustriella föremål m. m. från empire-tiden. Den i sitt slag enastående utställningen erbjöd ofantligt mycket af intresse, såsom framgår af de här återgifna interiörerna från densamma.

Utställningskomitén, som hvars ordförande h. k. h. prins Eugen har fungerat, har lyckats synnerligen väl med det säkerligen svåra arbetet att samla och ordna alla de utställda föremålen. De flesta af dessa äro hämtade från de kungliga slotten. Bland de omkring 100 utställarne märkas de kungliga, konstakademien, k. biblioteket, k. lifrust-

och klädkammaren m. fl. samt en mängd enskilda personer.

I den största af de tre salarne såg man först en samling porträtt af Carl Johan, drottning Desideria, den stora tafla från Gripsholm, som framställer Carl Johan omgifven af sin familj, excellensen Magnus Brahe m. fl. samt episoder ur konungens lefnad, stormningen af Leipzigs stadspört, besöket 1819 vid Bergs slussar m. m. Långa väggarne stodo dyrbara möbler och på bord monterer af en mängd konstindustriella alster, bland hvilka särskildt en samling pendyler ådrog sig uppmärksamheten. Vidare armband, collierer och fickur, burna af de svenska drottningarna Désideria och Josefinä samt Napoleon I:s kejsarinna Josephine m. fl. celebra personer. En samling af Carl Johans ordnar sågs ock, hans fullmakt från direktoriet som divisionsgeneral samt hans diplom som *maréchal de l'empire*.

Olika rumsinteriörer voro anordnade i sidosalarna: ett arbetsrum i grön färgton, med möbler, som tillhört Carl Johan och hans

drottning, såsom skrif- och arbetsbord m. m. och till hvilket mahognydörrarne lånats från Rosersbergs slott, en ljusblå sängkammare med föremål som tillhört drottning Désideria, och en praktsalong i mörkröd färg. Här fanns bl. a. en harpa, som tillhört kajsarinnan Josephine.

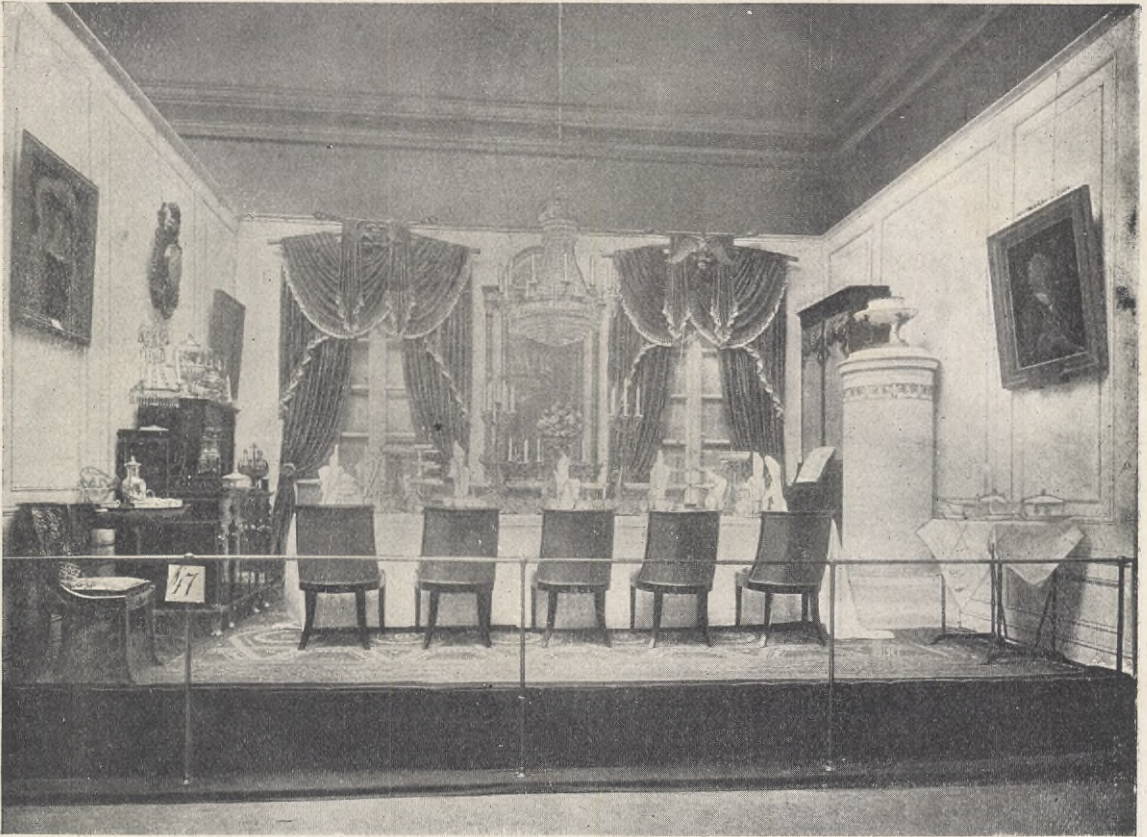
I den venstra sidosalen kom först en matsal med ett elegant dukadt bord, som såg högst inbjudande ut med sin präktiga servis.

Salen innehöll äfven mycket annat af intresse, däribland en mängd dräkter, bl. a. Carl Johans franska och svenska fältmarskalksuniformer och den sista uniform han i lifstiden bar. Äfven ser man här den sorgdräkt, som greve Brahe bar under vakten vid konungens lit de parade, åtskilliga vapen, burna af marskalkarna Blücher och Ney, general Moreau m. fl.

Den ovanligt intressanta utställningen har gjort anordnarne den största heder — såväl Slöjdföreningen som framkom med idén som de komiterade, hvilka så lyckligt rea-

Sängkammaren.

Matsal.

Salong.

liserade den: hrr intendenten G. Uppmark, professor Jacobsson, doktorerna Böttiger, Looström, P. Beijer och amanuensen Folcker. Äfven andra för saken intresserade personer biträdde härvid, såsom konstakademiens direktör G. Cederström, arkitekten F. Thorén, löjtnant E. Malmberg m. fl.

En mängd besökande ha naturligtvis tagit uppvisningen i betraktande. Främst gjorde konungen och den k. familjen samt de furstliga danska gästerna ett besök där, hvarvid uttalades varma erkännanden åt anordnarne.

Vare sig man gillar eller ogillar den stil som Carl Johansutställningen representerar måste dock skänkas allt erkännande åt den lyckliga tanken att genom historiska utställningar såsom den föregående Gustavianska och den nu pågående, åskådliggöra förgångna tidens smakriktningar och dymedelst lämna en inblick i dätida lefnadsvanor och bruk.

Det är sorg på »Skansen». »Jöddes» sten står tom. Den oförgätlige landsmåls- och folk-lifsskildrarens glada lät har tytnat. Snön faller lätt öfver det rum, där han nu hvilat som med sitt dragspel, sina visor och historier målade bilder från det svenska folklivet, hvilka doftade af den nordiska sommarkvällens björkdungar och furuskog, bragte till storstadens öron återklängen af det svenska landtlifvets sunda, naturfriska kärnhumor.

»Jödde i Göljaryd», så väl bekant för hvarje besökare å Skansen — till hvars främsta dragningskrafter han länge kunnat räkna sig — och för öfrigt i allt Sveriges land, är borta. Hans tomrum blir svårt att fylla. Jödde var en äkta landsmålare, ingen »teaterbonde». Hans visor och paschasor återgäfvos med varm känsla för och förstäelse af det ämne, hvars ypperliga tolkning skapat honom ett rykte som länge skall

lefva. Själ småländing till lif och själ, förstod han att i sitt föredrag ingjuta all den humor och svenskhet som är utmärkande för »Getapuliens» söner.

»Jödde» hette, som alla veta, Karl Petter Rosén. Ursprungligen egenade han sig åt ingenjörsyrket, hvarmed han ock alltjämt sysslade under lediga stunder.

Länge skall »Jödde» saknas på sin historiska sten på Skansen. Länge skall minnet af den godmodige, alltid lika »uppspelte» folklifsskildraren lefva. »Han hade», sade i liktalet pastor Bergö å Frimurarbarnhuset, en barndomsvän till den dode, »sträfvat efter att låtasvenskarne känna Sverige. Det var ej blott vaga barndomsminnen från hembygden, ej något konstlåd och instuderadt hos honom, utan han hade med hela sin själ lefvat sig in i det allmogelif, han sökt tolka i sång och sägen. »Mycket tälte han skrattas åt, men mera hedras ändå».

KALL-FEMTENE Å BEVÄRNINGEN.

Ur de af Jödde i Göljaryd utgifna »Visor o. berättelser», hvilket häfte vi varmt rekommendera, taga vi oss friheten återgifva följande beväringshistoria.

Ja' tviplar inte ett grännane på, utan att dä fens mönna utå er här, sôm töcker, att ja' ä' farli't dummer nu för ti'en mä, men si dä s'a ja' sä' er: mett vet, dä ä' bra mönna gånger starre nu ändå, än nör ja' exera beväring i alla fall! Ja, ja' brås noj lite' på far min därvelaj, för han hade lite' vet, nör han växte öpp, men dä geck bart mä ti'en.

Jo, ja' geck där nere på Skellingary' å s'ulle exera, å så en vacker dä', så köm de å sa'e te me, att ja' s'ulle gå ner te skojsbrynet å hålla vakt. Puh, ja' så' inte ett lefvan'e krianjur å hålla vakt för å inga aen menniska håller — mer än Stina-Lisa mi'. Ho' köm just te me den därninge aftenen mä e' äska mä lite' smått å gödt i. Å nör ho' hade gått sin väj — ho' va' tvongen te å hem å mjölka, — så va' dä allt ja, sôm to' å titta ätte', hva' sôm fans i äska' må I tro. Å bäst ja' sto där å moms å åt, så köm där en kär ner te me' Han va' knektaklädder, men så' rekti't höggeli'er ut för rexten.

»Hva' heter du?» sa' han.

»Jödde Jönsson», sa' ja'.

»Dä va' sjangtilt dä», sa' han.

»Ja, dä har ja' allri näkat för», sa' ja'.

»Ja' tror du står å åter», tötte han.

»Dä fallerar inte», tötte ja'.

»Får ja' si, hva' dä ä för nöenting du åter?» sa' han.

»Nä si dä s'a bli lögn dä», sa' ja. »Men vell han gissa't, dä kan han lä få dä», sa' ja'.

»Dä ä' lä sell å potater», mente han.

»Nähä», sa' ja', »bätter öpp», sa' ja.

»Dä ä' dä lä fläsk å brö', dä», sa' han.

»Möe bättre öpp», sa' ja'.

»Dä kan dä lä inte va aent än karf å brö'», tötte han.

»Jo, si ditåt lutar dä», sa' ja'.

»Ja, dä va' bra, dä. Nu s'a du få gissa hvem ja' ä'», sa' han.

»Puh», sa' ja', »dä måtte lä inte va nöra könst.

Han sir me ut te å va' en schasant», sa' ja'.

»Nä du, bättre öpp», sa' han.

»Dä ä' han lä kaftin, dä», tötte ja'.

»Bättre öpp», sa' han.

»Bevara me väl, dä s'ulle lä inte kunna va' generalen håller?» tötte ja'.

»Nä du, möe bättre öpp», sa' han.

»Kära hjärtanes», sa' ja', »dä kan lä inte va' kongen håller?»

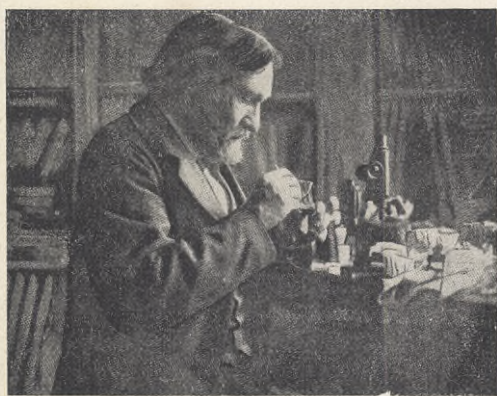
»Jo, sir du, ditåt lutar dä», sa' han.

»För allt i vära», sa' ja' dä, »va' så skebedeli' å håll i karfven åt me, så ja' får ta' taj i bössa å hoa i gevär för hönom». Å han toj karfven. Å ja' toj bössa, å ja' te å hoa, ja, ja' hoade så, så dä kan I allri' begripa. Å nör ja' hade hoat slut, så to' han öpp en blank tredaler ur lommen på se å ga' me. Men dä får ja' dä sä', att så länge ja' nönstin lefver, så kömmer ja' alltid te å anka på, att ja' inte ba' hönom te å smaka på karfver', för si dä försto' ja', dä va' han galen i.

ÄR »LIFSELIXIRET» UPPFUNNET?

Tiden ilar framåt, ånyo har ett sekel svunnit — har det inte gått hastigt! Med tiden blir ock människans uppfinningsförmåga allt raskare. Hvem drömde t. ex. för hundra år sedan om något så löjligt enkelt som telefonen? Den som då vågat förespä en dylik uppfinning skulle ha blifvit utskrattad, såsom en hvilken ingalunda uppfunnit krutet — inte ens det rök- och knallfria, som gör föga väsen men dödar desto flera!

Perpetuum mobile, den styrbara flygmaskinen, lifselixiret — se där tre saker som i många år varit föremål för den mänskliga fantasin och nyfikenheten. Månget perpetuum mobile har konstruerats — och aldrig gått, flygmaskinerna ha varit sorgligt mindre högtflygande än dess »upp-

Professor Metschnikoff i sitt laboratorium i Pasteur-institutet.
Efter en fotografi.

finnare» planer, och ännu har ingen gjort ens sitt namn odödligt genom lifselixiret. Men det kommer. Vänta bara tåligt. Inom hundra år ske saker för hvarje dag, hvilka jag inte här vågar omtala af fruktan att bli tagen för mer eller mindre lösskrufvad!

T. ex. den här historien med lifselixiret! Just i dagarne har från Paris — där man finner allt ondt och allt godt! — kommit underrättelsen om att professor Metschnikoff (jämte dr Roux föreståndare för det under dr Duclaux' ledning stående Pasteurinstitutet) upptäckt ett medel »till ålderdomens bekämpande», med tre ord — ett verkligt lifselixir. Inga gubbar mer och inga gummor mer! »Ingenting gammalt under solen!» så skulle det nya ordspråket lyda.

Efter sekelslutets lefnadströthet och leda vid lifvet kommer lifselixiret, som skall taga bort årens krämpor och göra Methusalems ålder till en löjlig småsak. Hvem hade vågat drömma om något sådant!

Ja, en dröm, men endast en dröm, är det också ännu. Detta hindrar dock icke, att i den gode professors förvisso geniala fantasier kan spåras ett uppslag till hur ett »lifselixir» eller rättare ett medel att föryngra ålderdomen skall sökas.

Med professors »uppfinning» lär det t. v. förhålla sig så, att prof. Metschnikoff under sina undersökningar om de hvita blodkropparnes natur och verksamhet — prof. M. är skaparen af den s. k. fagocyt-teorien — funnit, att ifrågavarande blodkroppar äro af flera slag, nämligen makrofager och mikrofager etc. De sistnämndas funktion är att uppäta och utrota bakterier, och lyckligtvis förekomma mikrofager talrikast och utöfva sitt arbete under de yngre lifsperioderna, medan makrofager tilltaga i antal vid växande ålder hos människan, ordna sig omkring mikrofager och inkräkta på deras plats. Då makrofager sålunda inkapslat mikrofager, har i kroppens olika organ s. k. senila (ålderdoms-) förändringar inträffat. Med andra ord: mikrofageras inkapsling af makrofager är signalen till ålderdom, och kunde man uppfinna något medel, något serum, som hindrade makrofageras framfart, så skulle man också kunna hålla det organ, som väljes till försöksfält, ungdomligt. Om sedermera samtliga organ i en människokropp komma i åtnjutande af denna så att säga mikrofaga odlingsprocess, skulle hela organismen kunna föryngras och motstå makrofageras föråldrande inverkingar. Men mellan Metschnikoffs genialiska fantasi och praktiken torde det finnas åtskilliga hinder eller oberäknliga faktorer, med och om hvilkas utredande bakteriologien ännu knappt hunnit fälla något afgörande utslag.

Ho kan, efter att hafva läst denna förklaring, i en framtid låta bli att utbrista:

»O, ungdom — hur mikrofager du är!»

Men medan vi vänta på detta nya elixir, göra vi ändå klokast i att använda det gamla erkända medlet att förlänga lifvet: godt humör. Ett par goda skratt om dagen är en utmärkt medicin!

Kul.

GULDTÖRSTENS OFFER.

af S. H. MERRIMAN.

Öfversättning för Hvar 8 Dag.

I hvarje nummer lämnas ett kort sammandrag af följetongens innehåll allt ifrån dess början.

I första kapitlet omtalas professor von Holzens i Haag besök hos en döende, af hvilken han köper för tusen gulden en dyrbart recept. När den sjuke dragit sin sista suck, stoppar professorn pengarna tillbaka i sin plånbok. I andra kapitlet sammanträffa den från Indien som segrande hjälte återvändande major White och en gammal bekant till honom, Tony Cornish, en modärn man ur societeten. De följas åt till den senares onkel, lord Ferriby, där de finna husets unga dotter, miss Joan, strängt upptagen med arbete för ett välgörenhetsföretag till frömma för manufacturistbiträden. Miss Joan omtalar lordens senaste välgörenhetsprojekt, en stor internationell affär med mål att lindra malgamitarbetarnes svåra lott. Vid en »at home», hos Ferribys framlägger lorden i tredje kapitlet sin plan. Som medlemmar af direktionen antagas med acklamation lorden, Tony Cornish, major White, upphofsmanen till projektet mr Percy Roden och professor von Holzen.

I fjärde kapitlet gör en enka mrs Vansittart i det gamla diplomathotellet »Vieux Doelen» i Haag bekantskap med mr Percy Roden, för hvars projekt hon visar sig liflig intresserad. Detsamma går ut på att samla alla malgamitarbetare och bygga en fabrik åt dem, i afsikt att förse hela världen med malgamit, ett för papperstillverkningen oundgängligt ämne. Fabriken skall förläggas till dynerna i Holland.

Femte kapitlet beskriver malgamitarbetarnes ankomst dit med Cornish som vägvisare. Cornish sammanträffar här med Roden och båda företaga en inspektion af fabriken och bostäderna. De förevisa inrättningen för en mängd inbjudna tidsningsmän, hvarpå Cornish följer med hem till Roden, där de mottagas af dennes syster.

I sjunde kapitlet läses en interiör af malgamitkontoret i London, där Cornish och lorden sköta »affärerna». Där afhållas äfven små soiréer, vid hvilka en ung mr Rupert Dalkyn och en enkefru, mrs Courteville, voro bland de mera aktiva gästerna.

Efter ett sammanträffande mellan miss Roden och mrs Vansittart i dennas hem följer en scen från malgamitkolonien. Roden och Holzen äro närvarande vid en malgamitarbetares dödsbädd.

I nionde kapitlet mötas hos mrs Vansittart miss Roden samt hrr Cornish, Roden och von Holzen. Därpå vidtager ett direktionsammanträde för malgamitbolaget med lord Ferriby som ordförande. Man beslutar sätta företaget på aktier, hvaraf hvarje arbetare får en. — Cornish och mrs Vansittart sammanträffa på en morgonpromenad i Haag, hvarvid hon slugt försöker utleta hans hjärtas hemlighet. — Därpå träffa vi Cornish på besök hos en rik City-man, mr Wade, på dennes landställe. Hans dotter Marguerite har hämtat Cornish vid stationen. Mr Wade erbjuder Cornish sin dotters hand, men denne säger nej, hvarpå mr Wade börjar en skarp kritik af malgamitföretaget, hvilket han afslöjar som ren affärsvindel och tillräder Cornish att alldeles lämna. Denne meddelar sig med major White och de söka öfvertala lord Ferriby att ge det hela på båten, men förgäves.

Därpå uppvakta en komité af pappersfabrikanter lorden och yrka på nedläggandet af malgamitaffären — allt lika förgäves.

(Forts från n:o 19).

SEXTONDE KAPITLET.

»Det första och värsta af alla svek är själfbedrägeri.»

Percy Roden var besjälad af en liflig kärlek för hästar, en smak, hvilken liksom andra ofta växer upp i märkvärdig jordmän. Han hade aldrig varit i stånd att hängifva sig åt denna böjelse utöfver hysesställens tvifvelaktiga förmåga att tillfredsställa den. Han fann emellertid att han i Haag kunde hålla sig en god ridhäst, hvilken upptäckt gjordes misstänkt hastigt, sedan han händelsevis fått veta, att mrs Vansittart stundom brukade ägna sig åt samma sport, som hans själ älskade.

Mrs Vansittart sade, att hon red för motionens skull, eftersom ridning är det makligaste sätt, på hvilket man kan uppfylla sina plikter mot sig själf i detta hänseende.

»Jag tycker ej om fruntimmer till häst», sade hon, »och jag kan icke förstå, huru personer af mitt kön kunna vara nog däraktiga att inbilla sig, att en kvinna tar sig bäst ut till häst eller ens tar sig dragligt ut.

De fleste män hafva en period i sitt lif, då de behäskas af en liflig önskan att utvidga sin kännedom om den kringliggande världen till häst, på bicykel, till fots eller till och med på händer eller knän, om blott sådana resor skulle kunna företagas i sällskap med en viss person. Percy Roden befann sig just nu i denna period, och han gjorde snart den upptäckten, att det fanns tulpanodlingar i närheten af Haag. En tulpanodling kan lika väl tjäna sitt ändamål som en ruin eller ett vattenfall i naturskönare länder än Holland. Hvad beträffar mrs Vansittart, så fann hon, liksom de flesta af hennes kön under liknande omständigheter skulle hafva gjort, det öfverensstämmande med sina in-

tressen att förklara sig ingenting högre önska än att få se en dylik blomsterodling.

Rodens förslag inbegrep frukost i Villa des Dunes, dit mrs Vansittart åkte i sin riddräkt och dit ridhästen sedan fördes efter. Dorothy välkomnade henne ganska vänligt, men med något reserveradt djupast inne i de grå ögonen. En kvinna kan, efter hvad det kan tyckas, förlåta mycket, då kärleken kan tjäna som ursäkt, men Dorothy trodde ej, att mrs Vansittart älskade Percy, och hon var till och med slug nog att misstänka att kärleken hos denna kvinna helt och hållet tillhörde det förflutna. Det finnes få saker, som äro mera ägnade att väcka förvåning hos en iakttagare af människonaturen än den noggrannhet och snabbhet, med hvilken den ena kvinnan är i stånd att uppfatta den andra.

»Ni är ej ridklädd», sade mrs Vansittart, då hon satte sig till frukostbordet. »Tänker Ni ej följa med oss?»

»Nej», svarade Dorothy. »Jag har aldrig haft hvarken tillfälle eller lust att lära mig rida.»

»Ah, jag vet», skrattade den äldre damen. »Hästar äro ej längre på modet, och det är bara enkor, som åka i vagn nu för tiden. Ni rider naturligtvis bicykel eller skulle åtminstone göra det i hvarje annat land än Holland, där vägarne göra denna vurm till en ren galenskap. Jag måste nöja mig med min gammalmodiga häst. Om man är rädd att visa sig tafatt när man söker alltför noga följa med sin tids framåtskridande, är det bättre att blifva efter, eller hur mr Roden?»

Rodens blick uttryckte tydligt, hvad han ej ville säga i en tredje persons närvaro. När en kvinna, hos hvilken hvarje rörelse är full af behag, talar om tafatthet, kan man vara viss om att hon känner sig på fast mark.

För öfrigt visades mrs Vansittart tydligt, att hon

ännu hade ett godt stycke kvar till sina fyrtio, när det gällde att sitta upp i sadeln och rida sin ystra fåle.

»Hvilken väg?» frågade hon, när de kommit fram till kanalen.

»Icke den vägen i alla händelser», svarade Roden, ty hans följeslagarinna hade vänt hästen mot malgamitverken.

Han lät höra ett skratt, som ej ljöd behagligt, och en skugga för härvid öfver mrs Vansittarts mörka ögon. Hon lät blicken glida öfver de gula sandkullar, bakom hvilka fabriksanläggningarna voro väl gömda. Intet tecken till lif kunde man skönja. Endast då och då, när vinden låg på från norr, kändes en svag, men ej obehaglig lukt, som påminde om lack. Världen visste ej mera om malgamitarbetarne, än om de utgjort en spetälskekoloni.

»Ni talar», sade mrs Vansittart, »som om ni misslyckats i stället för att ha gjort en lysande succés. Jag tror för öfrigt», sade hon och tystnade, som om hon verkligen tänkt något och ej blott sagt en fras för att hålla konversationen vid makt», att de bästa elementen i vårt sällskapslif äro de, som förstå att taga sina motgångar gladt.»

»Jag har intet förtroende till min tur», svarade Percy Roden dystert. Hans värld var liten, den bestod endast af honom själf och hans bankbok.

Mrs Vansittart hade ej ett ögonblick misstagit sig i sin uppskattning af Percy Roden eller af — hvad han själf ansåg sig vara — sin älskare. Hon hade afgjort ingenting gemensamt med honom. Hon var en fysiskt loj, men andligt liflig kvinna, hvilkens tankar dvaldes så mycket inom abstraktionens värld, att hon stundom nästan syntes själsfrånvarande.

Percy Roden däremot skulle hafva varit en atlet, om hans hälsa varit starkare. I sin ungdom hade han öfveransträngt sig på fotbollspel. När han nu för tiden tog en tidning i handen, läste han först »pänningmarknaden» och sedan sportafdelningen.

Mrs Vansittart såg aldrig åt någon af dessa båda afdelningar i tidningen, utan inskränkte sig vanligen till de nya novellerna och för endast flyktigt öfver nyheterna från hela världen. Hon undvek i alla händelser ett misstag, som är så vanligt i vår tidningsläsande tid, nämligen att låta sig uppöras af händelser i främmande land, hvilka ej på något sätt kunna ha inflytande på ens lif.

Roden åter hade ett visst bredt intresse för framåtskridande i allmänhet, men händelsernas dagliga utveckling iakttog han endast med affärsmannens blick.

Det var lätt nog att få honom att tala om sig själf och malgamitaffären.

»Och ni måste medgifva att ni lyckats utmärkt», sade mrs Vansittart. »Jag ser edra grå kärror fulla af små fyrkantiga lådor långsamt passera Park Straat på väg till järnvägsstationen i en lång rad hvarje dag.»

»Ja», medgaf Roden. »Vi göra stora affärer.»

Han hade ingenting emot att mrs Vansittart ansåg honom rik, ty han hade sett nog af världen för att veta, att kärleken liksom annat här i lifvet kan köpas.

»Och det finns ju intet skäl, hvarför ni ej fortfarande skulle komma att göra stora affärer», fortfor mrs Vansittart, »eftersom ni säger, att er metod att tillverka malgamit är en fullkomlig hemlighet.»

»Ja, fullkomligt.»

»Och hela processen är endast upptecknad i ert minne?» frågade mrs Vansittart med en blick, som kunde hafva väckt fåfängan till lif hos klokare karlar än Percy Roden.

»Icke i mitt minne», svarade han. »Den är mycket lång och späckad med tekniska detaljer, och jag har annat att tänka på. Det är i Holzens hufvud den finnes, och hans hufvud är bättre än mitt.»

»Antag, att mr Holzen skulle falla ned och dö eller bli mördad eller någonting annat dramatiskt i samma väg — hur skulle det då gå?»

»Ah», svarade Roden, »vi hafva en skriven kopia — på hebreiska — i vårt lilla kassaskåp i fabriken, och endast Holzen och jag hafva nyckeln till kassaskåpet.»

Mrs Vansittart skrattade. »Det låter riktigt romantiskt», sade hon. Hon höll inne hästen och satt ett ögonblick orörlig i sadeln. »Se på den där randen af hafvet längs horisonten», sade hon. »Hvilken underbar blå färg!»

»Det är alltid så där mörkt, när det blåser ostlig vind», förklarade Roden torrt och praktiskt. »Vi tycka om att se det mörkt.»

Mrs Vansittart vände sig om och såg frågande på honom, till hälften ännu fullföljande en tankegång som han ej förstod.

»Emedan vi veta, att malgamitlukten då blåser ut till sjös», förklarade han, hvarpå hon gaf en liten förstående nick.

»Ni tänker på allting», sade hon likgiltigt.

»Nej, jag tänker blott på er», sade han med ett litet skratt — det var hans sätt att göra sin kur.

Af fruktan att mrs Vansittart skulle skratta åt honom, skrattade han åt kärleken — ett mycket vanligt slag af feighet. Hon log men sade ingenting och tillät honom därigenom, liksom hon förut gjort, att antaga, att hon ej illa upptog hans hyllning. Hon visste, att han i fråga om kärleken var försiktigheten personifierad och att han ej skulle våga sig längre, än hon uppmuntrade honom att gå. Hon hade honom med ett ord fullkomligt i sin hand.

De redo vidare och talade om annat. Roden, som syntes lättare till sinnes, sedan han afskjutit sin pil, hade fullt upp att säga — om sig själf. En mans intressen äro identiska med honom själf, och malgamiten utgjorde naturligtvis hufvudämnet för Rodens konversation. Mrs Vansittart uppmuntrade honom med märkvärdig ihärdighet att tala om denna intressanta produkt.

»Det är underbart», sade hon — »alldeles underbart.»

»Åh, knappast det», svarade han långsamt, som om det vore någonting annat att säga om saken, hvilket han dock ej sade.

»Och jag tror ej så fullkomligt på mr von Holzen som ni förmodar», tillade mrs Vansittart vårdslöst. »En dag blir ni tvungen att hålla ert löfte att visa mig malgamitverken.»

Roden svarade ej. Kanske undrade han, när han gifvit det löfte, på hvilken hon hänsyftade.

»Skola vi rida hem den här vägen?» frågade mrs Vansittart, hvilkens erfarenhet lärt henne inse, att »raskt vågadt är hälften vunnet» äfven inom sällskapslifvet. »Vi kunna få en en härlig galopp på sanden under ebbsiden, och därpå rida vi så sakta öfver dynerna. Jag har ett visst intresse för — nåväl — för edra angelägenheter, och ni har aldrig låtit mig se ens yttersidan af malgamitverken.»

»Ville gärna veta, huru långt ert intresse sträcker sig», mumlade Roden med sitt klumpiga skratt.

»Det tror jag nog», svarade mrs Vansittart kallt. »Men därom är nu ej frågan. Se här äro vi nu vid korsvägen. Skola vi taga hemvägen öfver sanden och dynerna?»

»Som ni behagar», svarade Roden icke alltför villigt.

Enligt sin egen uppfattning var Roden uppriktigt förälskad i mrs Vansittart, men hans uppfattningsförmåga var just ej af det mest lysande slag, och hans kärlek var ej heller någon högre art af denna föga kända lidelse. Den var till exempel själfvisk, och en själfvisk kärlek är i bästa fall en ledsam affär. Han var rädd för åtlöje. Hans fåfänga tillät honom ej att utsätta sig för afslag.

Det var nu ebb, som mrs Vansittart beräknat, och de galopperade på den fasta, släta sanden längs hafskanten till Scheweningen, där några klumpiga fiskarbåtar lågo uppe på stranden. Långt ut till hafs syntes åter andra röra sig hit och dit mellan sandbankarna, där fisken vanligen har sitt tillhåll. Himlen var klar och det mörka hafvet glittrade här och där i solskenet. Det var en frisk majmorgon, då det är härligt att lefva och ännu härligare att vara ung.

Mrs Vansittart red några meter före sin följeslagare med ett uttryck af fast beslutsamhet i sitt ansikte. Då de kommit i sikte af den höga skorstenen på pumpverket, styrde hon kosan tvärs öfver dynerna.

»Nå», frågade hon tvärt och höll in hästen samt vände sig tvärt om i sadeln, »hvar har ni nu er fabrik? Det ser ut, som om man aldrig kunde upptäcka den?»

Roden red förbi henne och öfvertog nu ledningen.

»Jag skall föra er dit, eftersom ni är så angelägen därom — om ni vill säga mig hvarför ni vill se fabriken», sade han.

»Jag skulle vilja veta», svarade hon med bortvända ögon och noga vägande sina ord, »hvar och huru ni tillbringar en så stor del af er tid.»

»Jag tror ni är svartsjuk på malgarnitverken», sade han med sitt korta skratt.

»Kanhända», medgaf hon utan att möta hans blick, och Roden red vidare med en glimt af tillfredsställelse i sina dåsiga ögon.

Så kom det sig att mrs Vansittart efter en stund befann sig inom malgarnitfabrikens gränser och lugnt red fram öfver den tysta sanden, omedelbart efter Rodens häst.

Arbetarnes middagsklocka hade just ringt, så att

fabriksbyggnaderna stodo tomma, under det att i stugorna rundt omkring middagsmåltiden fängslade dessa frivilliga landsflyktingars hela uppmärksamhet. Direktörerna hade nämligen funnit i allas intresse lämpligast att genom kontrakt förbinda arbetarne att aldrig utan tillstånd lämna fabriken område.

Utän ett ord visade Roden vägen tvärs öfver

Mr von Holzen kom tämligen bråskande emot dem.

en stor öppen plats, som var uppfylld af kärror, hvilka skulle lastas under dagens lopp för att afsändas tidigt nästa morgon. Mrs Vansittart följde honom utan en fråga. Hon ämnade denna gång nöja sig med en helt flyktig visit.

De hade ej hunnit mera än 50 alnar från ingången, hvilken Roden öppnat med en patentnyckel, som var fäst vid hans urkedja, då dörren till en af stugorna öppnades och mr von Holzen

visade sig. Han var utan hatt och kom tämligen brådskande emot dem i solskenet.

»Ah, min fru», sade han, »ni gör oss aldeles för stor ära.» Och han stannade med ett allvarligt leende midt framför mrs Vansittarts häst.

Hon vidrörde i smyg hästens sida med sin hä, men Holzen höll djuret tillbaka genom att fatta det i tygeln.

»Tyvärr», sade han, »råkar det vara vår blandningsdag, och lokalerna hållas hermetiskt slutna, medan blandningsprocessen pågår. Hvilken annan dag som helst, då det möjligen kan roa er att taga vägen hit öfver dynerna, skulle det vara mig ett stort nöje, men icke i dag. Jag säger er uppriktigt, att det ej är utan fara. Och ni skulle säkerligen ej vilja utsätta er därför.» Han såg på henne med en forskande blick.

»Ah, ni tror jag är så lätt att skrämma, mr von Holzen», utropade hon med ett litet skratt.

»Nej, men jag skulle ej för någonting i världen vilja, att ni ovetande skulle utsätta er för någon fara på denna plats.»

Medan han ännu talade, ledde han hästen till porten, och då mrs Vansittart såg sig vara vanmäktig gent emot honom, beslöt hon hålla god min i elakt spel.

Roden gjorde ingen anmärkning utan följde helt enkelt efter, måhända icke missbelåten med detta enkla sätt att göra slut på svårigheterna.

Holzen låtsade icke om denna tilldragelse förrän sent på aftonen, då Roden stod i begrepp att lämna fabriken.

»Detta är en alltför kritisk tidpunkt», sade han, »för att låta kvinnor eller personlig fåfånga på något sätt hindra våra planer. Ni vet, att dödsfallen äro i tilltagande. En närmare undersökning af förhållandena här vore detsamma som ruin — och kanske ännu värre — för oss. Akta er för denna kvinna. Jag tänker emellanåt, att hon gör narr af er.» — »Men», tillade han för sig själf, sedan porten sluitit sig efter Roden, »jag tror, att jag kan narra henne.»

(Forts.)

EN SEKELGUMMA.

Foto. B. Hakelner, Örebro.

Vi ha här ofvan återgifvit den mycket lyckade fotografien af en kvinna, som varit med i tre århundraden och lefvat i sex kungars tid. Det är Örebro läns äldsta invånare Anna Maria Person, född den 6 mars 1798. Den gamla bor långt inne i skogen på Haddebogodset och vårdas af sin 75-åriga dotter. Hon har bott i samma stuga under 82 år.

Den 102-åriga kvinnan är en liten rödblommig

gumma med pigga ögon, som ännu ha god synförmåga. Däremot är den gamla stendöf.

Det är mycket som hon och »flickan» behöfva. För fattighuset fasa de båda, och som de fört ett sträfsamt lif, förtjäna de desto mera hjälp i sin ovanligt sena lefnadsafton.

En lista för tecknande af bidrag finnes utlagd på Nerikes Allehandas kontor i Örebro, dit bidrag äfven postledes kunna sändas.

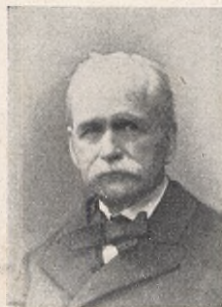

ANTON NIKLAS SUNDBERG. †

Den som i HVAR 8 DAG af 14 sistlidne januari läste den präktiga uppsatsen öfver vår populäre ärkebiskop och såg de välbekanta dragen som det stora porträttet af honom så förträffligt återgaf, anade väl då föga att döden så snart därefter skulle utsläcka det lif hvars låga slog så högt mot det oändliga stora. Vi kunna ej äno införa samma bild men hänvisa till vårt N:r 16.

Friherre A. R. von Kræmer. †

Den 6 dennes fyllde hofmarskalken frih. Anders Robert von Kræmer 75 år, då den vördade åldringen fick mottaga hjärtliga lyckönskningar från när och fjärran.

Frih. von Kræmers verksamhet som officer, riksdagsman och skriftställare är väl bekant. Som löjtnant vid Andra lifgardet var han med vid kommanderingen till Fyen 1848. År 1876 vald och 1885 omvald till Första kammaren för Elfsborgs län blef han 1897 representant därstädes för Jämtlands län. Friherre von

Kræmers skaldestycken ha prisbelönt af Svenska Akademien, hans lifliga resebeskrifningar och memoarer liksom hans språkliga skrifter äro en intressant lektyr, som funnit många läsare.

Ulrich Salchow.

Det svenska stålet biter — icke minst på den glatta is, när runorna ristas af vår framstående skridskochampion Ulrich Salchow. Hr Salchow har, som bekant, nyligen i Berlin vunnit första priset vid täflan om världsmästerskapet, hvarmed han lagt ännu en lysande bragd till alla sina föregående segrar på stålklädd fot. Vid denna täflan hade hr Salchow att bestå profvet mot flere mycket skickliga europeiska skridskokungar.

Hr Salchow kommer helt säkert att ännu ej på länge lägga sig till ro på de vunna segrarne, utan friskt fortsätta på sin bokstafligen glänsande bana!

Professor K. H. Blomberg.

Den 9 februari fyllde den i jurist- och riksdagskretsar väl bekante professor Knut Hugo Blomberg 50 år, af hvilken anledning vi i dag återgifva den framstående rättslärares och politikerns drag.

Professor Blomberg utnämndes 1894 till professor i statsrätt, förvaltningsrätt och folkrätt vid Upsala universitet. Sedan 1893 är professorn representant i Första kammaren för Kopparbergs län.

E. A. Edelstam. †

Häradshöfdingen i Nyköpings domsaga Ernst August Edelstam afled efter en längre tids sjukdom den 24 jan. i en ålder af 62 år.

Farfadern till häradshöfding E. var hjälten vid Pulkkila och Virta bro under 1808—1809 års finska krig, öfverstelöjtnanten Gustaf Fahlander, född å Björknäs på Vermdön och under benämningen »den tappre Fahlander» nämnd med utmärkelse af Runeberg i Fänrik Ståls sägner samt adlad 1809 under namnet Edelstam. Efter krigets slut blef han landshöfding i Vesterbottens län samt afled 1825.

Ernst August Edelstam, son af sekreteraren vid öfverståhållareembetets kansli, lagmannen Fabian Edelstam och hans maka, född von Post, var född på Aronsberg invid Stockholm. Han blef vice häradshöfding 1864 och tjänstgjorde 1877—1879 såsom adjungerad ledamot i Svea hofrätt samt utnämndes december 1878 till häradshöfding i Nyköpings domsaga.

Häradshöfding E. var en kunskapsrik och framstående medlem af vår domarekår samt personligen högt aktad. Han var 1886 statsrevisor samt ledamot af riksdagens Andra kammare för Nyköping m. fl. städer vid majriksdagen 1887 samt riksdagarna 1888—1893.

Den 21 sisl. januari afled i Paris, den äldsta medlemmen af den svenska kolonien därstädes, professorskan enkefru Emilie Cecilia Sofia Billmarck, född Dedering.

Hon var född i Norrköping den 23 januari 1813, enka sedan 1870 efter den talangfulle konstnären C. J. Billmarck. Redan i yngre år flyttade hon med sin man till Paris och hade nu bott där väl i omkring 60 år. I det gästfria hemmet vid Rue de Rennes samlades en gång i veckan i synnerhet under 1850-talet

och påföljande årtionde ett stort antal svenska konstnärer, som då uppehölo sig i Paris. Efter hennes mans död — under Paris' belägring — såg ofta fru Billmarck alltjämt kring sig den unga delen af svenskarne i Paris. På helgdagsaftnarne, i synnerhet julaftonen, deltog hon i deras lekar och sparade ej på pänningar eller egna krafter, för att bereda ungdomen en glad kväll. Själf fryntlig och glad, spred hon glädje omkring sig, och ända in i sena ålderdomen var hon lika outtröttlig i detta afseende.

Hennes bortgång efterlämnar stor saknad hos svenskarne i Paris.

Den 19 sislidne januari borttrycktes af en våldsam lunginflammation en af Söderköpings mest framstående medborgare häradsskrifvaren Oscar Julius Möller i en ålder af 53 år.

Möller föddes 1846 i Bergs församling af Skaraborgs län. Han utnämndes 1880 till häradsskrifvare i Hammarkindsfögderi, hvilken tjänst tillträdde med 1882 års ingång.

Hans goda hufvud, stora arbetsförmåga och lifliga intresse för allmänna angelägenheter förskaffade Möller många förtroendeuppdrag, under årens lopp — uppdrag, hvilka alla han fullgjorde med stor samvetsgrannhet och duglighet. Hans karaktär och redliga håg skaffade honom och allmänt gehör. Med honom bortgick en medborgare, hvars plats i flere afseenden skall bli svår att fylla.

I de närmastes sorg deltaga för visso de många som lärt känna den hänsöfne och rönt bevis på hans trofasta vänskap.

VÅRA NYVALDA RIKSDAGSMÄN. X.

FÖRSTA KAMMAREN. I.

Lektor J. F. Nyström
För Upsala län.

F. d. landshöfding greve G. H. Spens
För Östergötlands län.

Fabriksidkaren C. J. G. Swartz
För Norrköpings stad.

Landshöfd. frih. N. A. H. Palmstierna
För Jönköpings län.

Läroverksadjunkten d:r A. G. G. Törner
För Kronobergs län.

Disponenten J. H. Berggren
För Blekinge län.